

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції
(24–25 квітня 2025 року, м. Львів)

За загальною редакцією Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2025

УДК 640.41/42:338.48:355.01

РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Анна Куртакова

Магістрантка

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)

кандидат юридичних наук

Національна академія внутрішніх справ(Україна)

На сьогодні в Україні готельно-ресторанний бізнес є однією з найбільш динамічних сфер економіки, яка швидко реагує на зміни в суспільстві, технологічні новації та економічні виклики. Проте воєнні дії створили безпрецедентні труднощі для цієї галузі. Масова міграція населення, руйнування інфраструктури, перебої в постачанні, проблеми з кадрами й зниження платоспроможності громадян змусили підприємців швидко адаптуватися до нових умов. Також війна внесла корективи у функціонування готелів, ресторанів і кафе, перетворивши їх на гуманітарні хаби, прихистки для переселенців, волонтерські кухні й логістичні центри. Водночас інноваційні рішення допомагають підприємствам не лише виживати, а й продовжувати розвиватися, зберігати робочі місця та підтримувати економіку країни.

Основні виклики, з якими стикається готельно-ресторанний бізнес в умовах війни:

Масова релокація бізнесу та втрата ринків збуту. З початку війни багато підприємств HoReCa були змушені закритися або перемістити діяльність у більш безпечні регіони. Готелі та ресторани, які раніше працювали для туристів, змінили профіль на обслуговування військових, волонтерів й внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Проблеми з постачанням продуктів і сировини. Логістичні труднощі, блокада портів, руйнування виробництв та зростання цін на імпортні товари спричинили дефіцит певних продуктів. Це змусило ресторани переходити на локальні фермерські продукти й адаптувати меню відповідно до доступних ресурсів.

Кадровий голод. Частина персоналу виїхала за кордон або мобілізована, що призвело до нестачі кваліфікованих працівників. Заклади змушені

оптимізувати робочі процеси, автоматизувати обслуговування й залучати нових фахівців, зокрема внутрішньо переміщених осіб.

Фінансові труднощі та зниження купівельної спроможності. Зниження доходів населення впливає на попит у сфері HoReCa, змушуючи бізнес змінювати ціноутворення, запроваджувати економні формати та працювати в умовах обмежених фінансових ресурсів.[1]

Але водночас з викликами сьогодення ми можемо говорити й про розвиток цифровізації та автоматизація до змін.

- багато готелів та ресторанів почали використовувати онлайн-системи бронювання для швидкої реєстрації ВПО, військових і волонтерів;
- чатботи для обробки запитів клієнтів, швидкого пошуку житла або їжі;
- QR-коди для меню та безконтактних оплат у ресторанах;
- розвиток доставляння їжі через мобільні додатки, навіть у прифронтових районах;
- інтеграція з гуманітарними платформами для обліку безплатних обідів для ВПО та військових.[2].

Також готельно-ресторанний бізнес став частиною гуманітарної підтримки країни. Багато ресторанів стали центрами приготування безплатних обідів для військових, медиків і переселенців. Частина готелів переобладнали номери для приймання ВПО, надаючи мінімальний набір послуг за зниженими тарифами або безплатно. Готелі й ресторани співпрацюють з ООН, Червоним Хрестом, міжнародними фондами для забезпечення фінансової підтримки та гуманітарної допомоги.

Нині доволі складно говорити про перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу після війни, але ми це прогнозуємо.

Після перемоги Україна стане центром реконструкційного й волонтерського туризму, що створить попит на гнучкі готельні формати — капсульні готелі, коворкінг-готелі тощо. Ми повною мірою зможемо навчитися використовувати відновлювану енергію, альтернативні джерела води й енергоощадні технології. Навчимося ще більше скорочувати харчові відходи через програми Food Waste Management. Зауважу, що відновлення сектору HoReCa можливе тільки за підтримки держави та залучення інвестицій завдяки податковим пільгам, інвестиційним грантам та міжнародним програмам підтримки малого бізнесу.

Готельно-ресторанний бізнес в Україні не лише адаптувався до умов війни, а й став важливим елементом гуманітарної допомоги й економічної стійкості. Завдяки цифровізації, гнучким бізнес-моделям й соціальній відповідальності заклади HoReCa продовжують працювати, підтримуючи військових, переселенців та економіку держави.

Список використаних джерел:

1. Гаврилюк М. Як розвивати бізнес в Україні у 2023 році. *InProject HUB*. 2023. URL: https://inproject.org/ukrayinskiy-biznes-pid-chas-viynu (дата звернення: 16.03.2025).
2. Готельна індустрія: тренди якісного сервісу у 2023 році. *Hotel Solution*. 2023. URL: https://hotel-solution.com.ua/news/trends-in-the-hotel-business-whats-popular-in-2023 (дата звернення: 16.03.2025.